LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL IŠANKSTINIŲ KONSULTACIJŲ PAGAL VIZŲ KODEKSO 22 STRAIPSNĮ MECHANIZMO ĮGYVENDINIMO“ DERINIMO PAŽYMA

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Argumentai
Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2026-03-02 išvada Nr. 26-2157 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projekto“	**Pastaba Nr. 2.** Vertinant Nutarimo projekto 2 p. nuostatą, atkreiptinas dėmesys į šiuos aspektus. Visų pirma, iš nuostatos nėra aišku, kada (ar per kiek laiko) užsienio reikalų ministras ir vidaus reikalų ministras, suderinę su Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentu, turi nustatyti (ar sudaryti?) Sąrašą. Antra, nuostatoje nurodoma, kad Sąrašas nustatomas atsižvelgiant į Vizų kodekso 22 str. nustatytus kriterijus, tačiau Vizų kodekso 22 str. yra nustatytos sąlygos, kurioms esant galima aktyvuoti išankstinių konsultacijų mechanizmą, o ne konkretūs kriterijai. Be to, nėra aišku, kurios iš Vizų kodekso 22 str. nurodytų sąlygų būtų konkrečiai taikomos sudarant Sąrašą. Taip pat iš vertinamos nuostatos nėra aišku, kas turima omenyje, nurodant, kad Sąrašas atnaujinamas „pagal poreikį“, t. y., kokioms aplinkybėms esant atsiras poreikis Sąrašo atnaujinimui. Siūlytina šiais aspektais patikslinti Nutarimo projektą ir jo lydraštį.	**Atsižvelgta iš dalies.** 1. Manome, kad nėra tikslinga nustatyti fiksuoto termino, per kurį užsienio reikalų ministras ir vidaus reikalų ministras, suderinę su Valstybės saugumo departamentu, turėtų sudaryti Sąrašą. Sąrašo sudarymas yra tiesiogiai susijęs su realios saugumo situacijos ir rizikos vertinimu, kuris yra dinamiškas procesas ir gali kisti neprognozuojamai, nepriklausomai nuo administravimo terminų. Fiksuoto termino nustatymas galėtų nepagrįstai apriboti kompetentingų institucijų galimybes operatyviai, adekvačiai ir laiku reaguoti į pasikeitusias aplinkybes, todėl toks reguliavimas laikytinas netikslingu. 2. Nuostata buvo patikslinta siekiant aiškiai atspindėti, kad Sąrašas sudaromas ne pagal iš anksto nustatytus kriterijus, o tais atvejais, kai, remiantis kompetentingų institucijų turima informacija, nustatoma grėsmė Lietuvos Respublikos vidaus saugumui, viešajai tvarkai ar tarptautiniams santykiams. Tokia formuluotė leidžia nuosekliai susieti Nutarimo projekto įgyvendinimą su Vizų kodekso 22 straipsnyje nustatyta išankstinių konsultacijų mechanizmo taikymo sąlyga. Pabrėžtina, kad konkretūs pagrindai, dėl kurių tam tikros trečiosios šalies piliečiai ar jų kategorijos būtų įtraukti į Sąrašą, nebus nustatomi iš anksto taikant bendro pobūdžio kriterijus. Tokie pagrindai bus konkretizuojami pačiame Sąraše, remiantis kompetentingų institucijų atliktais vertinimais ir jų turima informacija. Atsižvelgiant į tai, kad ši informacija yra tiesiogiai susijusi su nacionalinio saugumo, viešosios tvarkos ar tarptautinių santykių

		interesais, Sąrašas ir jame nurodyti konkretūs pagrindai nebus vieši. 3. Siekiant užtikrinti teisinį aiškumą ir atsižvelgiant į Teisingumo ministerijos pastabas, Nutarimo projekte atsisakyta abstrakčios formuluotės „pagal poreikį“. Vietoj jos įtvirtinta nuostata, kad Sąrašas peržiūrimas ne rečiau kaip kartą per metus, kartu numatant galimybę jį atnaujinti ir dažniau, jeigu tokį poreikį pagrįs pasikeitusi geopolitinė ar saugumo situacija. Tokia formuluotė leidžia suderinti reguliarios peržiūros principą su būtinu lankstumu ir užtikrinti, kad Sąrašas būtų nuolat aktualus.
	Pastaba Nr. 3. Nutarimo projekto 3 p. Informatikos ir ryšių departamentui prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – IRD) įpareigojamas užtikrinti išankstinių konsultacijų pagal Vizų kodekso 22 str. ir VIS reglamento 16 str. mechanizmo techninį ir organizacinį veikimą, tačiau iš nuostatos nėra aišku, iki kada IRD turi atlikti šiuos veiksmus.	**Neatsižvelgta.** Vadovaujantis VIS reglamento 16 straipsniu, išankstinės konsultacijos vykdomos per vizų informacinę sistemą, o nacionaliniu lygmeniu – per Lietuvos nacionalinę vizų informacinę sistemą (N.VIS), **kurioje jau yra įdiegtos visos reikiamos funkcijos keistis duomenimis su Centrine vizų informacine sistema** (C.VIS). Nacionalinės vizų informacinės sistemos nuostatuose aiškiai nustatyta IRD kompetencija: pagal 9.1 papunktį, departamentas organizuoja N.VIS techninių ir programinių priemonių diegimą, tobulinimą ir priežiūrą, o pagal 9.2 papunktį – užtikrina N.VIS sąsajas su C.VIS ir kitomis nacionalinėmis bei tarptautinėmis sistemomis. Tai reiškia, kad būtent IRD, kaip N.VIS tvarkytojas, nuolat užtikrina sistemos funkcionavimą, o ne vykdo vienkartinę užduotį su konkrečia įvykdymo data. Atsižvelgiant į tai, Nutarimo projektu IRD pavedama užtikrinti išankstinių konsultacijų mechanizmo techninį veikimą ir nenutrūkstamą keitimąsi konsultacijų duomenimis. Šios funkcijos savo pobūdžiu yra **nuolatinės**, susijusios su esamų sistemų palaikymu ir pritaikymu aktualiai teisinei aplinkai, todėl terminas joms įgyvendinti nereikalingas. Mechanizmas turi veikti nuolat, o ne iki konkrečios datos, todėl, Užsienio reikalų ministerijos vertinimu, Nutarimo projekto formuluotė yra tinkama ir atitinka teisės aktų sistemiškumo principą.
	Pastaba Nr. 4. Atsižvelgiant į tai, kad turi būti numatytas terminas, per kurį būtų nustatytas Sąrašas, o IRD įvykdytų Nutarimo projekto 3 p. nurodytą įpareigojimą, taip pat įvertinus tai, kad pagal Vizų	**Atsižvelgta iš dalies.** Atsižvelgiant į Teisingumo ministerijos pastabą ir Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės išvadoje pateiktą siūlymą, Nutarimo

	kodekso 22 str. 3 d. išankstinių konsultacijų pagal Vizų kodekso 22 str. mechanizmas negali būti taikomas, kol apie sprendimą taikyti šį mechanizmą nėra praneštą Europos Komisijai, siūlytina numatyti Nutarimo projekto 1 p. sąlyginio įsigaliojimo datą. Siekiant užtikrinti, kad Nutarimo projekto 1 p. neįsigaliotų anksčiau nei Europos Komisija bus informuota apie sprendimą taikyti išankstinių konsultacijų pagal Vizų kodekso 22 str. mechanizmą ir sudarytą Sąrašą, siūlytina numatyti, kad Nutarimo projekto 1 p. įsigalioja praėjus konkrečiam terminui (pavyzdžiui, 30 dienų) po Europos Komisijos informavimo apie sprendimą taikyti išankstinių konsultacijų pagal Vizų kodekso 22 str. mechanizmą ir sudarytą Sąrašą dienos. Taip pat siūlytina numatyti, kad konkreti institucija yra įpareigojama informuoti Teisės aktų registro informacinės sistemos tvarkytoją apie Europos komisijos informavimo datą, nuo kurios būtų skaičiuojamas Nutarimo projekto 1 p. įsigaliojimo terminas.	projektas papildytas nuostata dėl jo įsigaliojimo datos – numatyta, kad Nutarimas įsigalioja 2027 m. sausio 1 d. Tokiu būdu užtikrinamas laikotarpis iki Nutarimo įsigaliojimo atlikti Vizų kodekso 22 straipsnio 3 dalyje numatytą Europos Komisijos informavimą. Į Teisingumo ministerijos siūlymą Nutarimo projekto 1 punkto įsigaliojimą tiesiogiai susieti su konkrečiu terminu, skaičiuojamu nuo Europos Komisijos informavimo dienos, neatsižvelgta. Nutarime nustatoma konkreti jo įsigaliojimo data, iki kurios turi būti atlikti išankstinių konsultacijų reikalavimui taikyti būtini veiksmai.

_____